

[LOGG INN](#)

[BESTILL ABONNEMENT](#)

DEBATT / KUNST 00:00 - 13. oktober 2017

Vi har ikke råd til snobberi

Skal kunsten få den plassen den fortjener i samfunnet, må kunstinstitusjonene skape dialog. Det holder ikke å si at man «satser på formidling» i strategiplaner.

Smått og godt: Do Ho Suh vant i 2009 den internasjonale konkurransen om beste utandørsprosjekt med verket Grass Roots Square. Det som på avstand kan se ut som gress mellom hellene, viser seg å være små, grønpatinerte bronsefigurar. Foto: Trond Isaksen / Koro

da heller ikke være. Til dette er svaret mitt, både den kvelden og alltid (for dette har jeg hørt før): Hvem er du til å bestemme over kunsten, og over folk? Hvem er du som jobber i en offentlig kunstinstusjon og mottar statsstøtte og folks skattepenger, til å si at kunsten bare skal være for de få, de som har «faglig kunnskap»?

At dette er ditt syn på kunst kom ikke frem da dere i institusjonens ledelse snakket så fagert om strategiplaner, stortingsvedtak og fremtidsvisjoner for kunstens plass i samfunnet ved årets begynnelse. Da nikket du og sa: «ja, vi må satse på formidling», men innerst inne tenkte du nok: «bare jeg får fortsette å skrive faglig relevante tekster for utstillinger og kataloger som leses av mine kolleger og venner».

Vi som jobber med kunst og formidling, snakker om engasjement og deltakelse. En form for samarbeid mellom kunstopplevelsen og betrakteren er de fleste enige om at er et godt prinsipp. Likevel møter vi sterk motstand i kunstbransjen mot å gi plass til formidlingen, både i planleggingsfasen av en utstilling og i tekster og kataloger. Hvorfor er det slik?

Noen ganger har vi møtt folk som snakker om faglighet og kvalitet så mye at ingen ord har ismer nok.

Det skyldes at teksten må holde et visst faglig nivå, får vi høre. Men hvorfor er det å skrive en tekst for menigheten et tegn på høy faglighet? Etter min mening er det en langt mer krevende oppgave å skrive en tekst for

dem som kjenner kunstner og kunstnerskapet godt, de som nesten aldri går på utstilling, men vil vite mer, og de som egentlig ikke er interessert. For at en veggtekst skal appellere til de ulike gruppene, bør det være et samarbeid mellom alle som jobber med en utstilling, både kunstner, kurator og formidler. Nei, ikke all kunst bør forklares. Kunsten kan også stå alene. Men som betrakter er det hyggelig å få valget.

Det lite tilgjengelige språket i utstillinger og anmeldelser har vært oppe til diskusjon flere ganger det siste året. Her er det blitt bemerket at hverken kunsthistoriestudenter eller studenter på Kunsthøgskolen i Oslo har formidling som tema. Representanter for

publikumstall. Likevel fortsetter mange av dem å lage utstillinger som er utilgjengelige for mange mennesker, eller som krever en svært dyktig formidler for å skape nødvendig engasjement og refleksjon.

Som formidlingsansvarlig for Koro (Kunst i Offentlige Rom) har jeg den siste tiden jobbet med en kunstsamling på 7000 verk over hele Norge. Jeg har sett kunst som har skapt så mye diskusjon at de har satt sitt avtrykk og nesten blitt et kjennetegn for stedet. Jeg har også sett verk som har blitt gjemt og glemt bak skillevegger og planter. Jeg har snakket med en mor som tar barna sine med til en offentlig institusjon hvert år, for der henger et verk som åpner for å snakke med barna om hennes samiske bakgrunn. Jeg har sett noen gråte over små grønne menn i regjeringskvartalet. Jeg har møtt folk som jobber på et sted med over 300 kunstverk de ikke en gang vet at finnes. Jeg har sett ukjente fortelle hverandre om oppveksten sin rundt en skulptur.

I Koro har vi forsøkt å lage digitale kart over kunsten med videointervjuer og dokumentasjonsfoto av prosessen. Kunstnere har holdt samtaler og workshoper og gitt oss et innblikk i arbeidsprosesser. I Oslo har vi syklet rundt med glade entusiaster, vist frem og diskutert kunst som mange av dem ikke visste at fantes. Vi har fått kunsten inn på semesterplanen slik at Universitetet bruker kunst på egne vegger istedenfor å vise dem på en powerpoint. Vi har invitert alle i hele Norge til å fortelle om et verk som betyr noe for dem. Det har kommet mange svar.

Noen ganger har vi møtt folk som snakker om faglighet og kvalitet så mye at ingen ord har ismer nok. Samtalen stoppet opp. Det blir en monolog, ikke dialog og vi blir belært, ikke hørt. Mange er opptatt av at kunst og håndverk nedprioriteres i skolen. Det eneste stedet hvor elevene kan få utfolde seg fritt og kreativt begrenses gang på gang fordi man isteden må øve til nasjonale prøver. De få gangene elevene har anledning til å besøke en kunstinstitusjon, bør de møtes med et språk som inkluderer og engasjerer dem. I tillegg til at de møter en dyktig formidler.

I kunstens verden blir stemmer hørt som vanligvis ikke høres, her er andre svar enn de som er vedtatt, her skapes diskusjon. Derfor er kunstens samfunnsengasjement så viktig. Men hvis

[AKTUELT](#) | [IDEER](#) | [KULTUR](#) | [BØKER](#) | [PÅFYLL](#) | [POR](#)

tenker at formidling er noe som foregår i salen etter at utstillingen er åpnet eller i et barneverksted, da kommer vi ikke lange veien.

Mye kunst kan skape refleksjon og utgjøre en forskjell. Inviterer vi til møter med kunsten, kan vi skape dialog. Da må vi være villige til å lytte også. Kunsten er for alle.

Mest lest

Ingen tårer for en død hallik

30.09.17

Stol heller på Sophie Elise

05.10.17

Maria Reinertsen: «Kom snart tilbake»

06.10.17

Å gå seg vill i åpenheten

10.10.17

[Du leter etter morgenbladetquizen du. Klikk her og skriv Uke 40.](#)

MER FRA IDEER